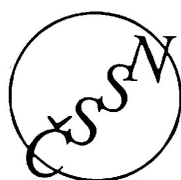

**ČESKÁ SPOLEČNOST PRO STUDIUM
NÁBOŽENSTVÍ**

CZECH SOCIETY FOR THE STUDY OF RELIGIONS

INFORMAČNÍ BULLETIN

BRNO

10 – PROSINEC 2002

ČESKÁ SPOLEČNOST PRO STUDIUM NÁBOŽENSTVÍ

Arna Nováka 1, 660 88 Brno

tel.: 541 121 408, fax: 541 121 406

e-mail: papousek@phil.muni.cz

Informační bulletin ČSSN

Vydává Česká společnost pro studium náboženství v Brně

Odpovědný redaktor: PhDr. Dalibor Papoušek

Určeno pro vnitřní potřebu

© Česká společnost pro studium náboženství, 2002

OBSAH

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

Zpráva o činnosti ČSSN v letech 2001-2002 (<i>Dalibor Papoušek</i>)	2
Zpráva o hospodaření ČSSN v roce 2001 (<i>Iva Doležalová</i>)	3
Aktualizovaný seznam členů ČSSN (<i>Dalibor Papoušek</i>)	4
Religionistika na univerzitě v Pardubicích (<i>Ivan O. Štampach</i>)	8

RELIGIONISTIKA V ZAHRANIČÍ

Evropská asociace pro studium náboženství (<i>Dalibor Papoušek</i>)	10
Akce připravované pod záštitou IAHR (<i>Dalibor Papoušek</i>)	11

MOZAIKA

Přehled publikací ČSSN (<i>Dalibor Papoušek</i>)	12
Z nových knih (<i>Dalibor Papoušek, David Zbiral</i>)	13

ZPRÁVA O ČINNOSTI ČSSN V LETECH 2001-2002

1. Vnitřní život ČSSN

V uplynulém období výbor ČSSN pracoval v nezměněném složení. Soustředil se především na zajištění sborníku z mezinárodní konference *The Academic Study of Religion During the Cold War* (Brno 1999) a na organizační začlenění ČSSN do nově ustavené evropské religionistické asociace. Výbor ČSSN se již v průběhu příprav XVIII. kongresu IAHR v Durbanu (2000) účastnil jednání o ustavení nadregionální *European Association for the Study of Religions* (EASR), jež na zmíněném kongresu vyvrcholilo jejím přijetím za člena IAHR. V průběhu roku 2001 výbor ČSSN formálně požádal o přijetí do EASR, které bylo v září 2001 schváleno její ustavující konferencí v Cambridgi. Vstup ČSSN do této nové evropské struktury jistě přispěje k plnější integraci české religionistiky do tradic mezinárodního bádání o náboženství (blíže viz s. 10).

2. Přednáškové cykly

ČSSN pokračovala v pořádání přednáškových cyklů v Praze (Náprstkovo muzeum) a v Brně (FF MU). Vzhledem k organizačním a finančním potížím však ustoupila od pravidelných přednášek sledujících průběh vysokoškolských semestrů a pořádala spíše příležitostná setkání.

3. Publikační činnost

V roce 2001 vyšel pod redakcí I. Doležalové, L. H. Martina a D. Papouška sborník *The Academic Study of Religion during the Cold War: East and West* (New York – Bern: Peter Lang), který obsahuje všechny příspěvky přednesené na stejnojmenné speciální konferenci IAHR v roce 1999 v Brně. Sborník, jehož cena činí 59,95 USD, je distribuován vydavatelem, na kterého se lze obrátit i v případě zájmu o recenzní výtisky (kontakt: Peter Lang AG, Jupiterstrasse 15, CH 3000 Bern 15, Switzerland).

ČSSN pokračovala ve vydávání odborného časopisu *Religio. Revue pro religionistiku*. Díky finanční podpoře zajišťované prostřednictvím RVS byla publikována obě čísla devátého (2001) a desátého ročníku (2002). Spolu s celou redakční radou patří poděkování za vzorné plnění harmonogramu vydávání časopisu, jeho rostoucí kvalitu a prestiž především výkonné redaktorce dr. Heleně Pavlincové. Počínaje desátým ročníkem převzal práci výkonného redaktora dr. Dalibor Papoušek

Z úsporných důvodů nebyl v roce 2001 členům ČSSN rozeslán *Informační bulletin ČSSN*, ale pouze dopis obsahující nejdůležitější informace o činnosti v uplynulém roce. Obsah dopisu byl proto v úpravě pojat i do této souhrnné zprávy.

Dalibor Papoušek

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ ČSSN V ROCE 2001

Přehled o hospodaření v roce 2001 je podáván na základě účetní závěrky k 31.12. 2001. Finanční prostředky společnosti byly uloženy na běžném účtu ČSSN v Komerční bance v Brně.

Příjmy:	83 242,25 Kč
z toho: dotace RVS	54 000,00 Kč
prodej a předplatné časopisu <i>Religio</i>	15 240,90 Kč
prodej konferenčních sborníků	1 096,39 Kč
členské příspěvky	12 740,00 Kč
úroky z účtu v Komerční bance Brno	164,96 Kč
Výdaje:	78 636,40 Kč
z toho: náklady na časopis <i>Religio</i>	75 428,70 Kč
výbor ČSSN	814,50 Kč
náklady na interní tisk <i>Informační bulletin ČSSN</i>	286,20 Kč
bankovní poplatky	2 106,00 Kč
Příjmy – výdaje:	4 605,85 Kč

Stav finančních prostředků ČSSN	k 1.1. 2001	k 31.12. 2001
pokladna Brno	1 685,90 Kč	6 393,30 Kč
pokladna Praha	235,90 Kč	235,90 Kč
běžný účet v Komerční bance Brno	1 387,11 Kč	1 285,56 Kč
Celkem	3 308,91 Kč	7 914,76 Kč

Veškeré účetní doklady jsou uloženy v sídle ČSSN.

Iva Doležalová

AKTUALIZOVANÝ SEZNAM ČLENŮ ČSSN

Mgr. Dalibor Antalík, Ph.D. (Ústav filosofie a religionistiky FF UK, Praha)
odborný zájem: náboženství starověkého Předního východu, biblistika

prof. ThDr. Milan Balabán (Katedra religionistiky ETF UK, Praha)
odborný zájem: biblistika (Starý zákon, hebrejské myšlení)

Mgr. Miroslav Bárta, Dr. (Český egyptologický ústav FF UK, Praha)
odborný zájem: náboženství starověkého Předního východu a Egypta

PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc. (Ústav klasických studií FF MU, Brno)
odborný zájem: dějiny křesťanství v antice a v raném středověku

doc. PhDr. Luboš Bělka, CSc. (Ústav religionistiky FF MU, Brno)
odborný zájem: tibetský buddhismus, náboženský kreacionismus

Mgr. Pavel Benda (Praha)
odborný zájem: indologie, psychologie náboženství

PhDr. Peluška Bendlová, CSc. (Filosofický ústav AV ČR, Praha)
odborný zájem: náboženská filozofie 20. století (judaismus, křesťanství)

Mgr. Roman Blažek (Vojenská akademie, Brno)
odborný zájem: role církví a sekt v armádě

doc. PhDr. Pavel Boček, CSc. (Historický ústav FF MU, Brno)
odborný zájem: dějiny východní Evropy, pravoslaví

prof. PhDr. Jan Bouzek, DrSc. (Ústav pro klasickou archeologii FF UK, Praha)
odborný zájem: náboženství starověku

prof. PhDr. Josef Češka, DrSc. (Ústav klasických studií FF MU, Brno)
odborný zájem: rané křesťanství, dějiny církve ve starověku

PhDr. Iva Doležalová (Ústav religionistiky FF MU, Brno)
odborný zájem: rané křesťanství, obecná religionistika

Pavel Dušek (student ETF UK, Praha)
odborný zájem: taoismus, psychologie náboženství

PhDr. Jan Filipský, CSc. (Orientální ústav AV ČR)
odborný zájem: hinduismus, buddhismus, indická filozofie

prof. PhDr. Karel Floss (Katedra filozofie FF UP, Olomouc)
odborný zájem: filozofie náboženství, dějiny křesťanství

ThDr. Karel Flossmann (Katedra biblických věd TF JU, České Budějovice)

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

odborný zájem: Starý zákon

PhDr. Alena Frolíková, CSc. (Ústav pro klasická studia AV ČR, Praha)
odborný zájem: rané křesťanství

doc. ThDr. Otakar A. Funda, Dr. (Katedra občanské výchovy a filozofie PedF UK, Praha)
odborný zájem: filozofie náboženství, dějiny křesťanství

prof. ThDr. Jan Heller (Katedra Starého zákona ETF UK, Praha)
odborný zájem: obecná religionistika, Starý zákon

doc. PhDr. Ivan Hodovský, DrSc. (Katedra filozofie a občanské výchovy PedF MU, Brno)
odborný zájem: obecná religionistika

doc. PhDr. Ivana Holzbachová, CSc. (Katedra filozofie FF MU, Brno)
odborný zájem: filozofie dějin, filozofie vědy

doc. PhDr. Michaela Horáková, CSc. (Ústav české literatury FF MU, Brno)
odborný zájem: starší česká literatura – baroko

prof. PhDr. Břetislav Horyna, Ph.D. (Katedra filozofie FF MU, Brno)
odborný zájem: obecná religionistika, filozofie náboženství, křesťanská teologie

prof. PhDr. Jaroslav Hroch, CSc. (Katedra filozofie FF MU, Brno)
odborný zájem: filozofická hermeneutika

PhDr. Vratislav Janák (Archeologický ústav AV ČR, Brno, expozitura Opava)
odborný zájem: neliterární náboženství

doc. PhDr. Petr Jemelka, Dr. (Katedra filozofie a občanské výchovy PedF MU, Brno)
odborný zájem: česká filozofie náboženství, náboženské pojetí přírody

doc. PhDr. Josef Kandert, CSc. (Katedra sociologie ISS FSV UK, Praha)
odborný zájem: africká náboženství, lidové náboženství

PhDr. Rudolf Kolářský, CSc. (Filozofický ústav AV ČR, Praha)
odborný zájem: náboženství a současná ekologická krize

prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr. (Katedra filozofie a dějin přírod. věd PřF UK, Praha)
odborný zájem: religiomorfní aspekty přírodních věd

prof. PhDr. Milan Kopecký, DrSc. (Katedra české literatury FF MU, Brno)
odborný zájem: středověká a barokní literatura a teologie

doc. PhDr. Miloš Kouřil, CSc. (Katedra historie FF UP, Olomouc)
odborný zájem: dějiny křesťanství

Mgr. Petr Krynský (Církev adventistů sedmého dne, Moravskoslezské sdružení, Ostrava)
odborný zájem: biblistika

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

ThDr. Jiří Lukl (Česká biblická společnost, Praha)
odborný zájem: biblistika

doc. PhDr. Dušan Lužný, Dr. (Ústav religionistiky FF MU, Brno)
odborný zájem: sociologie náboženství, nová náboženská hnutí

PhDr. Milan Lyčka (Ústav filosofie a religionistiky FF UK, Praha)
odborný zájem: filozofie náboženství, biblistika

PhDr. Dagmar Marková, CSc. (Orientální ústav AV ČR, Praha)
odborný zájem: náboženství a společnost v Indii

PhDr. Jaromír Amadeus Máša (Cyrilometodějská bohoslovecká škola, Praha)
odborný zájem: hinduismus, buddhismus, islám, nová náboženská hnutí

doc. PhDr. Miloš Mendel, CSc. (Orientální ústav AV ČR, Praha)
odborný zájem: islám

PhDr. Eliška Merhautová (Praha)
odborný zájem: náboženství Indie

PhDr. Alexandra Navrátilová, CSc. (Etnologický ústav AV ČR, Brno)
odborný zájem: obřadní kultura a sociální vztahy v lidovém náboženství

prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc. (Ústav klasických studií FF MU, Brno)
odborný zájem: středověké křesťanství, protestantismus

Dr.phil. Wolf B. Oerter, CSc. (Český egyptologický ústav FF UK, Praha)
odborný zájem: manicheismus, gnóze

PhDr. Dalibor Papoušek (Ústav religionistiky FF MU, Brno)
odborný zájem: rané křesťanství, starověká náboženství

PhDr. Helena Pavlincová, Ph.D. (Katedra filosofie FF MU, Brno)
odborný zájem: česká filozofie náboženství

PhDr. Petr Peňáz (Katedra informačních technologií FI MU, Brno)
odborný zájem: klasická filologie, antická náboženství

PhDr. Dagmar Peňázová (Brno)
odborný zájem: dějiny křesťanství

prof. PhDr. Vladimír Podborský, DrSc. (Ústav archeologie a muzeologie FF MU, Brno)
odborný zájem: pravěká archeologie střední Evropy, prehistorická náboženství

prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc. (Katedra Nového zákona ETF UK, Praha)
odborný zájem: biblistika, řecká literatura, hermeneutika

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

doc. ThDr. Martin Prudký (Katedra Starého zákona ETF UK, Praha)
odborný zájem: biblistika, náboženství starověku, židovsko-křesťanský dialog

doc. PhDr. Pavel Říčan, CSc. (Psychologický ústav AV ČR, Praha)
odborný zájem: psychologie náboženství

prof. PhDr. Stanislav Segert, CSc. (University of California, Los Angeles, USA)
odborný zájem: biblistika, náboženství a jazyky starověkého Předního východu

PhDr. Jiří Sekerák (Mendelianum, Moravské zemské muzeum, Brno)
odborný zájem: kognitivní aspekty náboženství

Mgr. Ondřej Sládek (student PGS, Ústav religionistiky FF MU, Brno)
odborný zájem: hermeneutika a fenomenologie náboženství, filozofie náboženství

PhDr. Jana Součková, DrSc. (Náprstkovo muzeum, Národní muzeum, Praha)
odborný zájem: náboženství starověku

ThDr. Zdeněk Soušek (Farní sbor ČCE, Pelhřimov)
odborný zájem: biblistika

prof. PhDr. Pavel Spunar, CSc. (Ústav pro klasická studia AV ČR, Praha)
odborný zájem: dějiny Bible ve středověku

ThMgr. Ondřej Stehlík (Binghamton, NY, USA)
odborný zájem: náboženství starověkého Předního východu

PhDr. Jiří Svoboda, CSc. (Brno)
odborný zájem: dějiny křesťanství, česká reformace

doc. ThDr. Ivan O. Štampach (Katedra religionistiky a filosofie FHS Univerzity Pardubice)
odborný zájem: současná religiozita, mezináboženské vztahy, metodologie religionistiky

PhDr. Jiří Šubrt (Katedra klasické filologie FF UP, Olomouc)
odborný zájem: pozdní římská literatura, latinská křesťanská literatura do 6. století

Mgr. Daniel Topinka (Správa uprchlických zařízení MV ČR, Havířov - Dolní Suchá)
odborný zájem: východní náboženství

Mgr. Leoš Tuček (Heřmanův Městec)
odborný zájem: náboženství starověku

Mgr. Věra Tydlitátová (Katedra sociální a kulturní antropologie FHS ZČU, Plzeň)
odborný zájem: judaismus

prof. PhDr. Jaroslav Vacek, CSc. (Indologický ústav FF UK, Praha)

ČESKÁ RELIGIONISTIKA

odborný zájem: východní náboženství

PhDr. David Václavík (Katedra filosofie PedF TUL, Liberec)

odborný zájem: teorie a metodologie religionistiky, nová náboženská hnutí

Mgr. Jiří Valenta (okresní vlastivědné muzeum, Šumperk)

odborný zájem: nová náboženská hnutí

Mgr. David Vaněk (Brno)

odborný zájem: mystika, teorie a metodologie religionistiky

David Zbiral (student FF MU, Brno)

odborný zájem: středověké křesťanství

prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc. (Katedra filozofie FF MU, Brno)

odborný zájem: dějiny křesťanství

PhDr. Ladislav Žilka (Česká biblická společnost, Praha)

odborný zájem: církevní dějiny

Dalibor Papoušek

RELIGIONISTIKA NA UNIVERZITĚ V PARDUBICÍCH

K 1. lednu 2001 se rozšířily tři dosavadní fakulty technického a ekonomického rázu o Fakultu humanitních studií a tím se potvrdil vsutku univerzální charakter Univerzity Pardubice. Dřívější zárodečné a přípravné pracoviště o dvou lidech se přitom stalo Katedrou religionistiky a filosofie. Od začátku akademického roku 2001-2002 zajišťuje výuku filosofie pro studenty různých oborů a oborové studium religionistiky. Katedra se od té doby ještě personálně obměňovala. V letním semestru 2002-2003 bude mít tři pracovníky na plný úvazek a dva na úvazek poloviční. Na výuce studentů religionistiky se podílejí též pracovníci jiných kateder. Kreditní systém zavedený na fakultě dává studentům značnou možnost dát svému studiu konkrétní podobu. Po prvním seznámení s fakultou si zapisují kurzy z nabídky ostatních pracovišť. Výuku doplňují externisté.

Jednooborové bakalářské studium religionistiky obsahuje v elementárním modulu jedno- nebo dvousemestrální kurzy věnované jednotlivým významným náboženstvím a dále předměty jako psychologie náboženství a sociologie náboženství. Kromě základního kursu filosofie absolvují budoucí religionisté též filosofii náboženství a vybírají si z volitelných seminářů k dílčím filosofickým problémům nebo textům. V profesním modulu se pardubické pracoviště zaměřuje na budoucí možné uplatnění absolventů v poradenství, publicistice, veřejné správě a v občanském sektoru. Zabývají se také specifickými jevy současné religiozity jako je kontroverzní téma náboženského sektářství a protisektářských aktivit a v souvislosti s tím patologickými aspekty náboženského prožívání. K tomuto modulu patří rovněž souvislosti náboženství s etikou, politikou a právem.

Součástí studia jsou volitelné pramenné jazyky, tč. sanskrt, arabština a hebrejšťina. Po úvodních kurzech následuje komentovaná četba kanonických textů, která je též příležitostí k rozvoji jazykových dovedností.

Katedra je připravena rozšířit dosavadní nabídku o navazující magisterské studium ve spolupráci s katedrami věd o výchově, historických věd a sociálních věd. V této fázi chce připravit budoucí absolventy na badatelské, pedagogické a praktické zvládnutí současné religiozity. Zaměří se na interkulturní vztahy, na roli náboženství v kultuře a politice, jakož i na dotek mezi státem a náboženskými uskupeními.

Badatelské zájmy pracovníků katedry se zaměřují na mezináboženské vztahy, fungování náboženských autorit, vztahy náboženství k širšímu sociálnímu a kulturnímu kontextu, jeho politologickými aspekty a fenomenologií náboženství. Hledají se možnosti zařazení do integrovaného badatelského projektu fakulty.

Katedra se v listopadu 2002 představila odborné veřejnosti jednodenní vědeckou konferencí na téma *Fundamentalismus jako fenomén současné religiozity*. Vedle členů a externích spolupracovníků katedry (Mgr. Tomáš Bubík, Mgr. Roman Paďouk, Mgr. Aleš Prázny, Jan Jandourek, Ph.D., a doc. ThDr. Ivan O. Šťampach) vystoupili jako hosté prof. PhDr. Tomáš Halík, prof. ThDr. Milan Balabán, prof. PhDr. Luboš Kropáček a doc. PhDr. Pavel Řičan, CSc. Bylo přítomno přibližně dvě stě osob, studentů, odborníků z pracovišť, jejichž tematika se týká rizik náboženského fundamentalismu, a zájemců. Přítomní měli příležitost po jednotlivých příspěvcích a v závěru konference vstupovat do diskuse. Na listopad 2003 se připravuje konference na téma *Moderní člověk a náboženství*.

Podrobnější informace o katedře jsou obsaženy on line na webu pardubické univerzity na adrese <http://religionistika.upce.cz/indexrel.htm>. Mgr. Tomáš Bubík ve spolupráci s kolegy a studenty bude v blízké době koncipovat a naplňovat oborový webový site na adrese www.religionistika.cz, který je zamýšlen jako společný prostor pro religionistická pracoviště a další zájemce. Bude obsahovat informace o dění na religionistické scéně, o odborné literatuře a další domácí i mezinárodní odkazy.

Ivan O. Šťampach

EVROPSKÁ ASOCIACE PRO STUDIUM NÁBOŽENSTVÍ

Evropská asociace pro studium náboženství (*European Association for the Study of Religions - EASR*) byla založena po určitých peripetiích relativně nedávno. Vzhledem k tomu, že předchozí pokusy ustavit evropskou nadregionální organizaci, sdružující v rámci IAHR evropské religionisty a religionistky, nenašly dostatečně širokou odezvu (EurAssoc; viz *Informační bulletin ČSSN* 8, září 1999, 8-9), byl na speciální konferenci IAHR v Krakově dne 2. května 2000 nově založena Evropská asociace pro studium náboženství (EASR) a ustaven prozatímní výbor s pověřením požádat o přijetí této asociace do rámce IAHR na XVIII. kongresu IAHR v Durbanu (srpen 2000) a připravit její I. kongres v Cambridgi (září 2000).

Na I. kongresu EASR konaném ve dnech 10.-13. září 2000 v Cambridgi byly dokončeny formální kroky k plnému ustavení asociace, jež se odrazily zejména v přijetí stanov a volbě výkonného výboru EASR valným shromážděním. Smyslem existence EASR je podpora akademického studia náboženství prostřednictvím mezinárodní spolupráce všech religionistů a religionistek působících v Evropě. K naplňování tohoto cíle má napomáhat především pořádání konferencí a symposií, podpora vědeckých publikací a výměna informací elektronickou či jinou cestou. Členství v EASR je kolektivní (prostřednictvím evropských národních asociací IAHR), nebo individuální (v případě neexistence národní asociace), případně čestné. Již na I. kongresu bylo přijato celkem 13 národních asociací, mezi nimi i ČSSN.

Valné shromáždění zvolilo na nejbližší tři roky (2002-2004) výkonný výbor ve složení:

- Giulia Gasparro (Itálie), předsedkyně
- Halina Grzymała-Moszczińska (Polsko), místopředsedkyně
- Helena Helve (Finsko), místopředsedkyně
- Tim Jensen (Dánsko), generální tajemník
- Emilio Suarez de la Torre (Španělsko), zástupce generálního tajemníka
- Willem Hofstee (Nizozemí), pokladník
- Philippe Borgeaud (Švýcarsko), zástupce pokladníka
- Kim Knott (Velká Británie), členka výboru pověřená správou členských záležitostí
- Giovanni Casadio (Itálie), člen výboru pověřený správou publikačních záležitostí
- Michael Pye (Německo), člen výboru pověřený správou elektronické komunikace

Každý rok EASR pořádá v některé z evropských zemí kongres spojený s valným shromážděním (s výjimkou let, kdy se koná kongres IAHR, s nímž je konání kongresu EASR spojeno bez ohledu na místo konání). II. kongres EASR se konal ve dnech 11.-14. září 2002 v Paříži.

III. kongres EASR proběhne ve dnech 8.-11. května 2003 v norském Bergenu; téma jeho vědecké části zní *The Globalisation and the Localisation of Religion* (bližší informace včetně přihlášek lze získat na adrese: ainar.thomassen@krr.uib.no).

Základní informace o EASR lze získat na adrese <http://www.easr.de>. Průběžný kontakt členů EASR je zajišťován prostřednictvím Internetu, na němž je umístěno několik diskusních skupin podle preferovaných jazyků:

- Synkron (severské jazyky a angličtina): <http://www.easr.de/synkron.html>
- Yggdrasill (němčina): <http://www.easr.de/yggdrasill.html>

- Dolmen (angličtina): <http://www.easr.de/dolmen.html>
- Tonantzin (španělština, portugalština, italština): <http://www.easr.de/tonantzin.html>
- Candide (francouzština): <http://www.easr.de/synkron.html>
- Most (východoevropské jazyky): <http://www.easr.de/synkron.html>

Diskusní skupiny jsou otevřeny všem zájemcům v Evropě i mimo kontinent. Koordinátory východoevropské skupiny Most jsou Mika Mikoś z Polska (kamiko@uj.edu.pl) a Břetislav Horyna z České republiky (Bretislav.Horyna@email.cz).

Dalibor Papoušek

AKCE PŘIPRAVOVANÉ POD ZÁŠTITOU IAHR

IAHR koná zpravidla každý rok jednu regionální a jednu speciální konferenci. V pětiletých periodách pořádá kongresy spojené s valným shromážděním. V současnosti IAHR připravuje následující akce:

- Speciální konference IAHR *The Globalisation and Localisation of Religion* (8.5.-11.5. 2002, Bergen, Norsko) ve spolupráci s EASR (viz s. 10) a Norskou asociací pro dějiny náboženství.
Bližší informace prof. Einar Thomassen (e-mail: einar.thomassen@krr.uib.no).
- Regionální konference IAHR *Religions in the Indic Civilization* (18.12.-21.12. 2003, Dillí, Indie).
Bližší informace dr. Madhu Kishwar (e-mail: madhukishwar@indicreligions.com).
- Regionální konference IAHR *The Academic Study of South Asian Religions* (červenec nebo prosinec 2004, Dillí, Indie) ve spolupráci s Jihoasijskou asociací pro studium náboženství, jejíž formální ustavení se připravuje.
Bude upřesněno.
- XIX. kongres IAHR (24.3.-30.3. 2005, Tokio, Japonsko) ve spolupráci s Japonskou asociací pro náboženská studia.
Bude upřesněno.

Základní informace k činnosti IAHR, včetně plánovaných konferencí a kongresů, lze získat na adrese <http://www.iahr.dk>.

Dalibor Papoušek

PŘEHLED PUBLIKACÍ ČSSN

Stav a perspektivy studia náboženství v Československu

Sborník referátů z konference v Liblicích, 19.-21. září 1990, uspořádali Jan Heller, Dalibor Papoušek a Helena Pavlincová, Brno: Společnost pro studium náboženství – Ústav pro výzkum společenského vědomí ČSAV 1990, 224 stran.

Cena: 25 Kč

The Bible in Cultural Context

Sborník referátů z konferenci v Bechyni, 13.-15. května 1992, uspořádali Helena Pavlincová a Dalibor Papoušek, Brno: Czech Society for the Study of Religions – Masaryk University 1996, 228 stran.

Cena: 187 Kč

Česká bible v dějinách evropské kultury

Sborník referátů z konference v Brně, 3.-4. prosince 1993, uspořádali Helena Pavlincová a Dalibor Papoušek, Brno: Česká společnost pro studium náboženství – Masarykova univerzita 1994, 120 stran.

Cena: 79 Kč

Religions in Contact

Selected Proceedings of the Special IAHR Conference held in Brno, August 23-26, 1994, edited by Iva Doležalová, Břetislav Horyna, and Dalibor Papoušek, Brno: Czech Society for the Study of Religions – Masaryk University 1996, 228 stran.

Cena: 147 Kč

Religio. Revue pro religionistiku

Brno: Česká společnost pro studium náboženství.

Ročníky 1 (1993), 2 (1994), 3 (1995).

Cena jednoho čísla: 15 Kč

Ročníky 4 (1996), 5 (1997), 6 (1998), 7 (1999), 8 (2000).

Cena jednoho čísla: 25 Kč

Ročníky 9 (2001), 10 (2002).

Cena jednoho čísla: 50 Kč

Roční předplatné: 100 Kč

Uvedené publikace lze objednat v sídle ČSSN. V cenách není zahrnuto poštovné a balné.

Dalibor Papoušek

Z NOVÝCH KNIH

Milan Kováč, *Slnko jaguára: Náboženský svet Olmékov, Mayov a Aztékov*, (Religionistická knižnica 1), Bratislava: Chronos 2002, 397 s. ISBN 80-967138-6-8.

Kniha bratislavského religionisty a etnologa Milana Kováče približuje náboženství Mezoameriky prostredníctvom dôkladných sond do reprezentatívnych náboženských kultúr predklasického (Olmékové), klasického (Mayové) a poklasického obdobia (Aztékové). Objavná charakteristika náboženského života predkolumbovskej éry, oprená predovšetkým o zevrubnú analýzu mezoamerických kosmológií, je rozšírená o radu odkazů k súčasným prejavom ľudskej religiozity. Zvláštna kapitola je venovaná lacandonským Mayom, medzi nimiž autor prováděl terénní výzkum a jejichž náboženství představuje poslední živý pozůstatek předkřesťanského náboženství Mezoameriky. (dp)

Lubica Obuchová (ed.), *Svět živých a svět mrtvých*, Praha: Česká orientalistická společnost – Dar Ibn Rushd 2001, 244 s. ISBN 80-902510-2-1, 80-866149-24-2.

Soubor statí poskytuje široký vhlad do pohrebních zvyklostí a mytologických představ o smrti a posmrtném životě v subsaharské Africe, na starověkém Předním východě včetně Egypta, v Indii, Číně, Tibetu, Vietnamu a Japonsku. Nabízí tak určitou srovnávací perspektivu funerálních aspektů rozdílných náboženských kultur. Sborník je dílčím výstupem mezioborového projektu „Náboženské směry v Asii“, na němž se podílejí pracovníci Orientálního ústavu AV ČR, Filozofické fakulty UK a Archeologického ústavu AV ČR. (dp)

***Neznámá evangelia: Novozákonní apokryfy I*, uspořádali Jan A. Dus a Petr Pokorný, (Knihovna rané křesťanské literatury 1), Praha: Vyšehrad 2001, 462 s. ISBN 80-7021-406-6.**

První svazek plánované trilogie novozákonních apokryfů je věnován apokryfním evangeliím. Publikace zahrnuje agrafo, rukopisné varianty Nového zákona a zlomky evangelií na papyrech, sbírky Ježíšových výroků, židokřesťanská a gnostická evangelia, evangelia dětství, spisy pilátovského okruhu, pověst o Abgarovi a pasáže z díla Josepha Flavia týkající se křesťanství. Na překladech z řeckých, latinských, koptských a syrských originálů, úvodech a komentářích se podíleli J. Brož, R. Dostálová, J. A. Dus, M. Havrda, L. Kopecká, Z. Kratochvíl, P. Peňáz, D. Peňázová, P. Pokorný a Z. Vlčková. Kniha otvírá ediční řadu „Knihovna rané křesťanské literatury“ vydávanou péčí Centra biblických studií AV ČR a UK v Praze. (dp)

Zdeněk Trávníček, *Leopold Procházka: První český buddhista*, (Proměny náboženství 2), Brno: Masarykova univerzita 2002, 144 s. ISBN 80-210-2950-1.

Publikace na základě podrobného archivního studia približuje pozoruhodnou postavu podnikatele a vynálezce Leopolda Procházky (1879-1944), který stál u zrodu buddhistické tradice v českých zemích. Jeho život i dílo zasazuje do širšího kontextu sociokulturních změn na přelomu 19. a 20. století a soudobých podob šíření buddhismu na Západ. Kniha je vybavena rozsáhlou přílohou obsahující podrobnou bibliografii, fotodokumentaci, ukázky z Procházkovy poezie a rejstřík. (dp)

Břetislav Horyna – Helena Pavlincová, *Dějiny religionistiky: Antologie*, Olomouc: Nakladatelství Olomouc 2001, 464 s. ISBN 80-7182-123-3.

Publikace osvědčené autorské dvojice brněnských filozofů a religionistů se věnuje dějinám religionistiky jako svébytné akademické disciplíny. Práce je uvedena kritickou studií, která nastiňuje hlavní vývojové trendy oboru ve světovém měřítku a v rozsáhlém exkurzu přihlíží také k českým podmínkám. Jádrem knihy tvoří padesát medailonů nejvýznamnějších představitelů světové i české religionistiky zahrnujících stručnou osobní charakteristiku, výběrovou bibliografii, sekundární literaturu o dané postavě a ukázkou z díla zasahující povětšinou do teorie a metodologie oboru. (dp)

William E. Paden, *Bádání o posvátnu: Náboženství ve spektru interpretací*, (Religionistika 11), přel. Lucie Kučerová a Ondřej Sládek, Brno: Masarykova univerzita 2002, 180 s. ISBN 80-210-2977-3.

Knihla nabízí přehledný úvod do významných a současně zásadně odlišných způsobů – rámců, jimiž je možné popisovat a interpretovat náboženství. Na příkladech racionální kritiky náboženství, sociologického, psychologického a srovnávacího pojetí jakož i vnitřně angažovaného přístupu autor ukazuje, že různé perspektivy nesoupeří o též předmět studia, ale zaměřují se na odlišné aspekty náboženství. V zásadě představují různé způsoby, jimiž lidé vytvářejí významové světy a jimiž se k nim svět prostřednictvím zvolené optiky a jazyka vrací zpět. Tato teze o „principu recipacity“ je základním bodem, který autor v závěru knihy předkládá. Knihla je doplněna medailonem autora a výběrovou bibliografií jeho prací. (dp)

Karel Werner, *Náboženské tradice Asie: Od Indie po Japonsko. S přihlédnutím k Přednímu východu*, (Religionistika 5), Brno: Masarykova univerzita 2002, 678 s. ISBN 80-210-2978-1.

Knihla předního londýnského indologa českého původu představuje rozsáhlou syntézu prakticky celé náboženské scény Asie s důrazem na náboženské systémy hinduismu, buddhismu, konfucianismu, taoismu a šintoismu. Značnou pozornost též věnuje šíření islámu a křesťanství na asijském kontinentu a dotýká se i menšinových a okrajových jevů jako například přežívajícího šamanismu, indického džinismu, pársismu a sikhismu nebo nových náboženských útvarů v Koreji a Japonsku. Dílo s podobnou ambicí je ojedinělé nejen v českém, ale i v mezinárodním prostředí. Knihla je podstatným přepracováním a rozšířením dnes již rozebrané autorovy práce *Náboženské tradice Asie* (1995). (dp)

Carlo Ginzburg, *Benandanti: Čarodějnictví a venkovské kultury v 16. a 17. století*, (Každodenní život 13), přel. Josef Hajný, Praha: Argo 2002, 228 s. ISBN 80-7203-437-5.

Cenná monografie zachycující lidové náboženské představy v Itálii 16. a 17. století pojímá se k benandantům, osobám nadaným magickou silou, vydávajícím se za noci do boje proti silám zla. Ginzburg dokumentuje posun představ samotných benandantů do rámce čarodějnictví, kam jejich aktivity od počátku řadila inkvizice, a ztotožnění nočních výprav s návštěvami sabatu. V příloze je otištěna ukázkou z inkvizičních akt, která se benandantů týká. (dz)

Luboš Bělka, *Tibetský buddhismus v Burjatsku, (Religionistika 10), Brno: Masarykova univerzita 2001, 350 s. ISBN 80-210-2727-4.*

Kniha mapuje dějiny buddhismu v Burjatsku, popisuje rozvoj klášterní sítě i současný stav obnovy buddhistického náboženského života. V první části je nastíněn přehled dějin šíření a usazování buddhismu v Burjatsku se zvláštním zřetelem na vztah k ruskému státu. Druhá část přináší podrobný geograficko-historický přehled rozvoje burjatské klášterní sítě. Zvláštní pozornost je věnována současnému stavu obnovy klášterů a chrámů. Použité údaje pocházejí především z autorových badatelských pobytů v burjatských kláštorech a částečně také z výsledků jiných expedic. Kniha obsahuje bohatou obrazovou dokumentaci, textové přílohy, mapu klášterní sítě, podrobný rejstřík, bibliografii a chronologii burjatského buddhismu. (dp)

Malcolm Lambert, *Středověká hereze, přel. Tomáš Vítek, Praha: Argo 2000, 600 s. ISBN 80-7203-291-7.*

Dnes již klasická práce jednoho z předních světových odborníků na tematiku hereze ve středověku. Autor se zde nezabývá byzantskou herezí a též herezí raně středověkého Západu jen stručně zmiňuje; zaměřuje se především na nejsilnější heretická hnutí 11.-15. století (katarství, valdenství, spirituální františkáni a joachimité, Viklef a lollardi, husitství) a na církevní zákroky proti těmto nonkonformním skupinám a proudům. Kniha shrnuje velké množství pramenů i sekundární literatury, je obsáhlá a metodologicky přijatelná. Přestavuje jednoznačně výborný úvod do středověkých herezí. (dz)

Erik Hornung, *Tajemný Egypt: Kořeny hermetické moudrosti, (Fénix 4), přel. Allan Plzák, Praha: Paseka 2002, 219 s. ISBN 80-7185-436-0.*

Kniha předního švýcarského egyptologa německého původu vykresluje dějiny evropské percepcie duchovní kultury starého Egypta. Všímá si především jejího vlivu na utváření esoterních nauk počínaje helénistickou gnózí a hermetismem přes renesanční alchymii a astrologii, pojetí rosikrucianů, svobodných zednářů a teozofie až po současné podoby egyptského mysticismu. Práce představuje významný a fundovaný příspěvek k dějinám západního esoterismu – tématu, které do nedávné doby zůstávalo na okraji seriózních religionistických výzkumů. (dp)

Martin C. Putna, *Órigenés z Alexandrie: Kapitola z dějin vztahů mezi antikou a křesťanstvím nebo též pokus o pohled do tváře, Praha: Torst 2001, 252 s. ISBN 80-7215-151-7.*

O prameny opřený, literárně bohatý a faktograficky cenný pokus nahlédnout do duchovního klimatu, které utvářelo Órigenovu osobnost a myšlení, a rozebrat v základních rysech jeho filozoficko-teologický systém. Autorovi se podařilo pozorně odlišovat autentickou Órigenovu nauku, jak se nám zachovala ve zlomcích jeho mimořádně rozsáhlého díla, od tezí, které mu podsouvali odpůrci. Přínosné jsou oddíly věnované recepci Órigenových myšlenek. Kniha přes své spíše literární a kulturněhistorické zaměření nepostrádá ceny ani pro religionistiku, ač zdaleka nevyhovuje všem jejím kritériím. (dz)

Anne Brenonová, *Kataři: Život a smrt jedné křesťanské církve*, přel. Dagmar Šmerdová, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2001, 184 s. ISBN 80-85959-85-2.

První česky vydaná religionistická monografie o katarství, v některých závěrech problematická, ale oprošťující se od mnohých nepodložených interpretací staršího bádání a podávající vyvážený přehled tohoto důležitého středověkého hnutí. (dz)

Dalibor Papoušek, David Zbiral